

додаються прямі податки і визначається кінцева продажна ціна страви. Недоліком даного методу є не врахування при розрахунку кінцевої продажної ціни попиту споживачів.

В сучасних умовах розвитку ринкової економіки доцільно об'єднання цих двох методів. Головним при цьому залишається метод визначення ціни продажу на підставі попиту споживачів, але при цьому потрібно виходити з витрат, які має заклад ресторанного господарства при виробництві страв. З економічної точки зору головною метою закладу залишається збільшення добробуту власників цього закладу за рахунок отримання прибутку.

При визначенні кінцевої ціни страви головною вимогою повинно бути визначення її на рівні конкурентоздатної на ринку. В умовах конкурентного ринку основною можливістю збільшення реалізації є зниження ціни страви при умові високої її якості.

Висновок

Подальший розвиток індустрії гостинності і ресторанного бізнесу зокрема дозволить розширити сферу дозвілля громадян, скоротити їх час на виробництво та прийом їжі в домашніх умовах, збільшити вільний їх час. З іншого боку заклади ресторанного господарства в умовах ринкової економіки повинні отримувати прибутки. Тому визначення ціни на послуги цих закладів повинні не тільки відшкодовувати витрати, які має заклад, а і передбачати отримання певного прибутку. Встановлення ціни може здійснюватись різними методами, але при цьому вона повинна бути конкурентоздатною і спрямованою на збільшення контингенту споживачів в закладах ресторанного господарства відповідних типів, класів і таких, що пропонують широку номенклатуру послуг.

ЛІТЕРАТУРА

1. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства. Класифікація. –К. Держспоживстандарт України, 2004 – 87 “Услуги общественного питания. Общие требования”
2. Дугіна С. І. Маркетингова цінова політика: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002. – 360 с.

Павлюк О.

Науковий керівник – доц. Григоров А.А.

СУЧАСНИЙ СТАН І ЕКОНОМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Туризм в Україні - це мережа можливостей, це невикористана копальня золота. В Україні сьогодні є всі передумови для розвитку туристичної сфери. Зручне географічне розташування, сприятливий клімат, різноманітний рельєф, унікальне поєднання природно-рекреаційних ресурсів, культурно-історичної спадщини, розгалуження санаторно-курортної бази. Однак, треба провести ще величезну роботу: законодавчу базу доцільно привести у відповідність із міжнародними стандартами, прискорити приватизацію об'єктів державної власності, спричинити процес акціонування, створенню приватних та спільних фірм тощо. У сфері індустрії туризму в законодавчому порядку слід визначити перелік об'єктів, що не підлягають приватизації. В першу чергу, це стосується ряду об'єктів готельного, санаторно-курортного, спортивного спрямування, які мають загальнодержавне значення. Необхідно також суттєво зменшити вартість в'їзної візи, створити спеціальні економічні зони для повного використання туристично-рекреаційних ресурсів.

Головна мета статті полягає у створенні способів перетворення України на міжнародний туристичний центр, розкриття її туристичних потенціалів.

Туристичний бізнес є найбільш прибутковим сектором економіки багатьох країн. Україна також почала спрямовувати свої зусилля на розвиток туризму: як внутрішнього, так і зовнішнього. Внесені певні зміни до діючого законодавства, передбачено подальший розвиток інфраструктури, що обслуговує туризм. Визначено ряд преференцій для розвитку внутрішнього туризму. Туристичний потенціал України на сьогодні розкрито не повною мірою, про що свідчить 1,5–2,5% частка туристичної галузі у структурі ВВП країни (рис. 1) [4]. Основними перепонами на шляху до розвитку туристичного сектору в Україні сьогодні є переважно чинники управлінського, економічного, екологічного, соціального та культурного характеру.

Значний вплив на поглиблення соціально-економічної нестабільності чинить зростання чисельності безробітних в країні. Паралельно з тим знижується рівень доходів населення. Окрім перелічених проблем на ринку праці України існує ще одна – підвищення рівня цін. Такі негативні тенденції чинять негативний вплив на зниження туристичних потоків, що у свою чергу негативно впливає на розвиток туристичної галузі України.

Кількість туристів, обслугованих суб'єктами туристичної діяльності, починаючи з 2009 року, зростає до 2013 року, а у 2015 році спадає. Причому кількість іноземних і внутрішніх туристів зменшується, а кількість туристів, що виїжджають за кордон, збільшується (рис. 2) [4].

Розвиток галузі туризму в 2015 році відбувався на фоні погіршення соціально-економічної ситуації в країні. Фінансова та воєнно-політична криза в Україні, пов'язана з російською агресією, майже не вплинула на кількість виїздів українців за кордон.

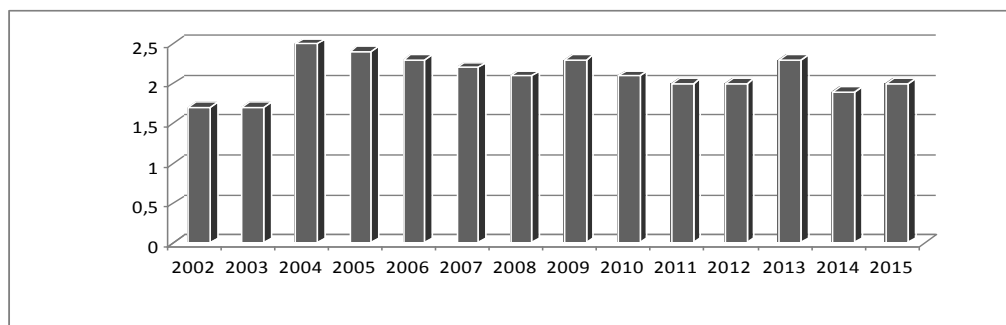

Рис. 1. Частка прямих надходжень від туристичної сфери до ВВП України

Згідно з даними Держтуризму й ДПС, у 2014 році за кордон виїжджали 22,6 мільйона громадян України (або громадян України виїжджали 22,6 мільйона разів). Це на 5% менше порівняно зі статистикою 2013 року, коли кордон перетинали 23,8 мільйона українців [4].

У Держтуризмкурорті зазначають, що ці розрахунки виконано за методикою Всесвітньої туристичної організації (ЮНВТО) – не зараховуються до числа туристів особи, які перетнули кордон з дипломатичною, імміграційною метою, для працевлаштування та обслуговуючий персонал транспортних засобів.

Однак, порівнюючи різні дані, ми маємо підстави вважати, що тут не йдеться про туристів у чистому вигляді. У 22,6 мільйона напевно зараховується багато заробітчан, які при виїзді не вказують працевлаштування як мету своєї поїздки.

Проте число подорожей з метою “туризм” скоротилося майже вдвічі. Також у цих умовах в Україну приїздить вдвічі менше іноземних мандрівників. За даними ДПС, у 2014 році до України в'їхало 13,1 мільйона іноземних туристів. Це на 49% менше, ніж попереднього року [4].

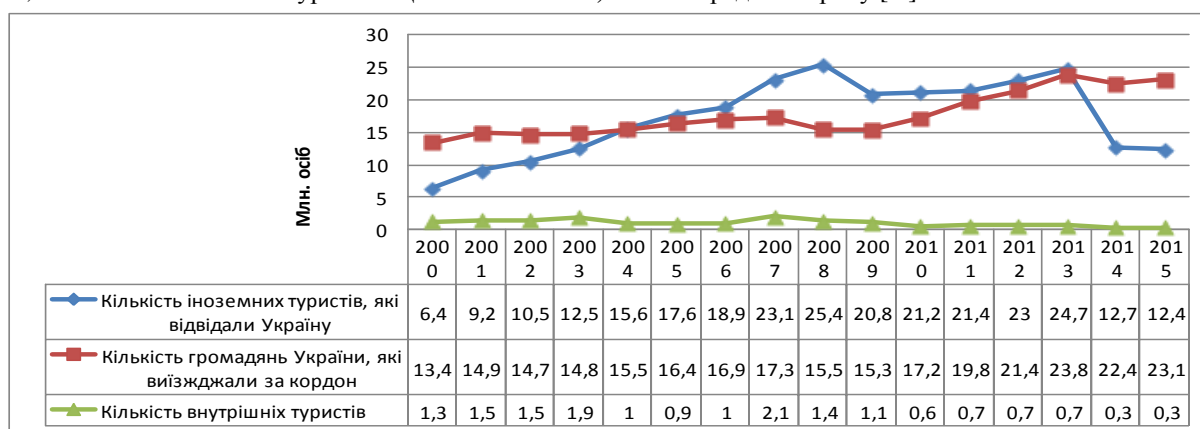

Рис.2. Порівняння динаміки туристичних потоків в Україні

Негативний вплив на розвиток туризму в Україні створює відсутність єдиної збалансованої державної політики у туристичній сфері. Процес ліквідації Державного агентства України з туризму та курортів (центрального органу виконавчої влади, який забезпечував реалізацію державної політики у сфері туризму та курортів) тривав з весни 2014 року. Лише нещодавно був створений відділ розвитку туризму Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, який започаткував роботу з реформування та оптимізації туристичного ринку України та розробляє Концепцію розвитку туризму в Україні.

Враховуючи вищезазначені негативні фактори, загальносвітову економічну кризу, в туристичній галузі в цілому по Україні спостерігався спад туристичної активності, зменшення туристів та екскурсантів.

Туризм в Україні може і повинен стати сферою реалізації ринкових механізмів, джерелом поповнення державного та місцевих бюджетів, засобом загальнодоступного і повноцінного відпочинку та оздоровлення, а також ознайомлення з історико-культурною спадщиною та сьогоденням нашого народу і держави. Пріоритетним видом туризму для України залишається іноземний (в'їзний) туризм як вагомий чинник поповнення валютними надходженнями державної скарбниці та створення додаткових робочих місць. Нині Україна має понад 4,5 тис. закладів розміщення туристів і відпочиваючих на 620 тис. місць, але вони потребують модернізації та реконструкції відповідно до міжнародних стандартів. Крім того,

підтримання в належному стані потребують і рекреаційні зони, пам'ятки культури та архітектури України, інші об'єкти туристичних чи екскурсійних послуг [1, с.25].

Метою розвитку туризму в Україні є створення сприятливого організаційно-правового й економічного середовища для розвитку цієї галузі, формування конкурентоспроможного на світовому ринку вітчизняного туристичного продукту на основі використання природного та історико-культурного потенціалу України, забезпечення її соціально-економічних інтересів і екологічної безпеки.

Для реалізації поставленої мети необхідно вирішити такі основні завдання:

Таблиця 1 [2, с.254]

Для реалізації поставленої мети необхідно вирішити такі основні завдання:	Основу державної політики в галузі туризму повинні складати такі чинники:
впровадити ефективні механізми фінансово-економічного регулювання розвитку галузі туризму;	державне стимулювання внутрішнього та іноземного (в'їзного) туризму, в тому числі через удосконалення системи оподаткування.
створити, з урахуванням соціально-економічних інтересів держави, ефективну модель інвестиційної політики в галузі туризму;	Забезпечення внутрішньої конвертованості туристичних послуг шляхом підвищення їх якості та розширення асортименту, поліпшення умов обслуговування туристів;
удосконалити організаційні структури управління галуззю туризму;	поетапна приватизація туристичних об'єктів з їх інфраструктурою;
забезпечити раціональне використання та відновлення природного та історико-культурного середовища;	будівництво нових, реконструкція та модернізація діючих туристичних об'єктів;
прийняти екологічні регламенти та затвердити допустимі норми освоєння туристичних ресурсів, розробити механізми їх дій та запровадити в практику управління.	залучення коштів підприємницьких структур, суб'єктів туристичної діяльності для розвитку інфраструктури туризму (шляхи, пункти пропуску, системи водопостачання та каналізації, зв'язок, служби сервісу тощо);
	державне сприяння просуванню на міжнародний ринок туристичного продукту України через міждержавні угоди та програми;

Сучасний стан розвитку туристичної індустрії в Україні не відповідає наявному потенціалу туристичних ресурсів, низькою є її економічна ефективність. Однією з основних причин такого становища є недостатній рівень теоретичного осмислення соціально-економічної суті туризму як суспільного явища та його економічної значимості як прибуткової галузі. Функціонування туризму як специфічної галузі національної економіки базується на виробництві та споживанні туристичного продукту, що дає змогу зробити висновок про об'єктивне існування ринку туристичних послуг. Пріоритетним завданням розвитку туризму є запровадження ефективних методів економічного стимулювання, побудованих на принципах туристичної ренти. Запропонована схема розподілу та використання цих платежів спрямована на забезпечення самофінансування та саморозвитку туристичної сфери. Реалізація основних напрямів стимулюватиме туристичну діяльність в Україні, посилить взаємозв'язок туризму з іншими пріоритетними сферами соціального, економічного та культурного розвитку окремих регіонів і всієї країни. А це, у свою чергу, сприятиме зростанню, авторитету України на світовому ринку туристичних послуг, зміцненню економіки країни, наповненню державного бюджету, створенню потужної туристичної галузі, зростанню добробуту українських громадян, збереженню історико-культурної спадщини, піднесенню духовного потенціалу суспільства.

У 2011–2012 роках Україна ввійшла до світових рейтингів десяти країн. Проте кризові явища, російська агресія 2014–2016 років послабили динаміку туристичного ринку. У разі очищення Донбасу від російських окупантів, повернення АР Криму під юрисдикцію України туристична галузь зможе повернутися до тих тенденцій, що діяли до 2012 року.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дядечко Л. П. Економіка туристичного бізнесу К.: Центр учбової літератури, 2007. – 224 с.
2. Кифяк В. О. Організація туристичної діяльності в Україні. – Чернівці: Зелена Буковина, 2003. – 312 с.
3. «Вплив туризму на економіку держави». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.skole.com.ua/uk/papers/13-turizm/34-turizm-ekonomika.html>
4. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Матеріали журналу «Молодий вчений». - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molodyvcheny.in.ua/ua/archive/35/>
6. Як криза впливає на туризм в Україні. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cheap-trip.eu/2015/03/17/yak-kryza-vplyvaje-na-turyzm-v-ukrajini-infohrafika/>